

GEMİ SÖKÜM YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, sökümlük bölgesi olarak belirlenen veya belirlenecek olan alan içinde, hurda gemilerin demirlemeleri, sahile baştankara, kıçtankara veya Lok ve Dok gibi diğer teknik imkanlarla gerekli tedbirlerin alınarak, insan ve çevre sağlığı açısından ilgili mevzuat hükümlerine göre gemi sökümlük işleminin yerine getirilmesi ve ülkemizde gemi sökümlük faaliyetlerinin gemi sökümlük bölgelerinde yürütülmesi olup, gemi sökümlük bölgesi olarak belirlenen kara alanını, sınırları İdare tarafından koordinatlarla belirlenmiş deniz alanını, gemi sökümlükçüsünü ve sökümlük için bölgede bulunan gemileri kapsar.

Dayanak

Madde 2 — (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)

Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 482 nci maddesi, 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanunu ile 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte geçen;

İdare: (Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

Liman Başkanlığı: Gemi Sökümlük Bölgesini sınırları içerisinde bulunduran Liman Başkanlığını,

Gemi: Tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılması, denizde hareket etmesi imkanına bağlı bulunan ve pek küçük olmayan her türlü tekne ve deniz aracı,

Balast: Gemilerin pervanelerinin suya batması ve/veya dengelemek için alınan deniz suyunu,

Baştankara: Bir geminin sahile dik konuma getirilip, baş tarafından kara ile temas ettirilmesine,

Kıçtankara: Bir geminin sahile dik konuma getirilip, kıç tarafından kara ile temas ettirilmesine,

Borda: Gemi omurgası ile ana güvertesi arasında kalan yan dış yüzeyi,

Dabilbotum tankı: Teknenin dibinde, teknenin iç ve dış sıra saç levhaları arasında kalan boşluğu,

Deretizasyon: Gemilerin farelerden arındırılması işlemini,

Deretizasyon İstisna Belgesi: Gemilerde denetleme sonucu farelerin izlerinin, pisliklerinin ve kokularının olmadığına ve geminin fareden temiz olduğuna dair belgeyi,

Dok: Gemilerin inşası, tamiri veya sökümlük için yapılan rıhtımlarla çevrili havuzu,

Lok: Gemileri, değişik iki su yüzeyinin birinden diğerine geçilmesi için yapılmış ara havuzu,

Gas-Free işlemi: Sökümlük yapılacak gemide yanıcı, patlayıcı ve parlayıcı maddelerin kullanıldığı veya depolandığı kapalı mahallerin sökümlük öncesinde ortamda serbest halde bulunan gazlardan arındırılarak, sıcak çalışma uygulanacak ve insan çalışacak vaziyete getirilmesi işlemini,

Gaz ölçümü: Sökümlük yapılacak gemide tehlikeli gaz ve buharların bulunduğu kapalı alanlarda yapılacak çalışmalardan önce bu ortamda yanıcı, patlayıcı ve parlayıcı gaz ve buharların bulunup bulunmadığının periyodik aralıklarla kontrolü, varsa bunların ortamdaki konsantrasyonun saptanması işlemini,

Gemi sökümlükçüsü: Geminin söküldüğü parselin üst hakkını kullanan gerçek veya tüzel kişileri,

Gemi sökümlük bölgesi: İdarece sökümlük faaliyetinde bulunulmasına izin verilen tesis veya tesisleri,

Hurda gemi: Ekonomik ve teknik olarak işlevini kaybederek, sökümlük amacıyla Gemi Sökümlük Bölgesine gelen ve/veya getirilen gemiyi,

Katı atık: Üreticisi tarafından atılmak istenen, çevrenin korunması bakımından düzenli bir şekilde yönetilmesi gereken evsel katı atıkları, tehlikeli atıkları ve özel atıkları,

Sıvı atık: Her türlü kimyasal zehirli maddeler ve tuvalet atıkları hariç, makine dairesi sintine sıvı atıkları, kirli balast gibi atık maddeleri,

Tehlikeli atık: Tehlikeli fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik özellikleri nedeni ile canlılarda ve alıcı ortamda olumsuz etkilere yol açan asbest, kullanılmış akü ve benzeri atıkları,

Atık yönetim planı: Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlamak üzere Çevre ve Orman Bakanlığınca belirlenecek kısa ve uzun vadeli planları,

Sintine: Gemilerin makine dairesi, ambar ve tanklarının altında yer alan bölümünde toplanan sızıntıları,

Tava: Geminin üst güvertesi söküldükten sonra sintine ve kirli suların bulunduğu alt düz kısmını,

Çapariz: Yapılmakta olan bir manevra veya işin engellenmesini,

Demir yeri: Gemilerin demirleyebilmeleri ve güvenlik içinde durabilmelerine elverişli olan, haritalarda küçük bir çapa ile gösterilen yeri,

Kıyı çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, taşkın durumları dışında, suyun karaya değdiği noktaların birleşmesinden oluşan çizgiyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemi Sökümlük Yetki Belgesi ve Sökümlük İzni

Gemi Sökümlük Yetki Belgesi

Madde 4 — Gemi sökümlük faaliyetinde bulunmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, İdareden gemi sökümlük yetki belgesi almak zorundadırlar.

Gemi sökümlük yetki belgesi almak isteyenler;

- Gayri sıhhi müesseselere ait açılma müsaadesi belgesi örneğini,
  - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca alınacak kurma izni ve işletme belgesi örneğini,
  - Gemi sökümlük bölgesinin mülkiyet sahibi ile gemi sökümlükçüsü arasında imzalanan ve gemi sökümlük yerinin kullanım esaslarını gösteren sözleşme ve ilgili diğer belge örneğini,
  - Kapsamı İdare tarafından belirlenecek olan taahhütnameyi,
  - Gemi sökümlük tesisi vaziyet planının 1/1000 ve 1/500 ölçekli örneğini,
  - Gerçek veya tüzel kişilere ait imza sirküleri ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin bir örneğini,
  - Faaliyet bölgesine en yakın Deniz Ticaret Odasına kayıt olduklarına dair belgenin bir örneğini,
  - İdare tarafından gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeleri yazılı talebi ile birlikte İdareye verirler.
- İdare talebi inceleyerek, durumu uygun görülenlere gemi sökümlük yetki belgesi verir (EK-1).

Söküm İzni

Madde 5 — Gemi sökümçüsü, söküm izni almadan gemi söküm işlemi yapamaz. Sökülecek her hurda gemi için söküm izni alınması zorunludur.

Gemi sökümçüsü söküm izni için:

a) Sökülecek gemi;

1) Türk bayraklı ise, hurdalığı nedeniyle Türk Gemi Sicilinden kaydının silindiğine dair belgeyi,

2) Yabancı bayraklı ise, geminin mütemmim cüzü olmayan malzeme ve eşyasının tespitine yönelik olarak, İdarenin başkanlığında, Gümrük Müsteşarlığının ve Deniz Ticaret Odası temsilcisi ve/veya temsilcileri tarafından düzenlenen tutanağı,

b) Sökülmek üzere gemi söküm bölgesine getirilen hurda geminin;

1) Gas-Free işlemi yapıldığına dair ve tankların muayene veya temizlik amacıyla insan girmesine müsait olduğunun, tankerlerde sıcak çalışmaya müsaade edildiğinin belirtildiği, yetkileri Hükümetçe belirlenmiş teknik elemanlar veya akredite edilmiş kurum ve kuruluşlar tarafından onaylanmış raporu,

2) Gas-Free işlemi yurt dışında yapılmış ise söz konusu belgenin yeminli tercüme bürolarınca tercüme edilmiş ve yetkileri Hükümetçe belirlenmiş teknik elemanlar veya akredite edilmiş kurum ve kuruluşlar tarafından onaylanmış çevirisini,

c) Sökülmek üzere gemi söküm bölgesine getirilen hurda geminin, deretizasyon işleminin yapıldığına dair yurt dışından veya Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü yetkili birimlerinden alınmış deretizasyon istisna belgesini,

d) Yabancı bayraklı gemiler ile yurt dışından gelen gemilerin ilk giriş kontrolünde düzenlenen gümrük muhafaza tutanağının bir suretini,

e) Sökülecek gemi ile ilgili atık ve tehlikeli atık kapsamında değerlendirilen maddelerin bertarafı için, yetkileri hükümetçe onaylanmış bertaraf tesisleri ile yapılacak anlaşma örneğini

yazılı talebine ekleyerek Liman Başkanlığına müracaat eder.

Liman Başkanlığı; müracaat evrakları üzerinde gerekli değerlendirmeyi yapar ve uygun görülen gemilere söküm izni verir. Sökümüne izin verilen yabancı bayraklı ve yurtdışından gelen gemiye ilişkin bilgileri gümrük idaresine bir yazı ile bildirir. Sökümüne engel teşkil edecek durumu bulunan gemilere sorunları giderilmeden söküm izni verilmez. Bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendinde düzenlenen tutanağın hazırlanmasına yönelik incelemede İdare, gerekli gördüğü durumlarda konuyla ilgili kuruluşlardan temsilci talep edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bölgeye ve Gemi Söküm İşlemine Yönelik Genel Esaslar ve Tedbirler

Bölgenin Genel Düzeni

Madde 6 — Sökülmek üzere bölgeye gelen gemiler, bekletilmeksizin Liman Başkanlığı tarafından belirlenmiş olan demir yerine alınır.

Hurda gemiler, demirleme alanının veya Liman Başkanlığı tarafından belirtilen alanların dışına demirleyemezler ve bu alanların dışına sarkamazlar. Bu bölgelerde demirleyen gemiler, balast ve sintinelerini denize basamazlar, denize çöp, pislik, moloz ile benzeri katı ve sıvı atıkları atamazlar.

Bölgeye sökülmek üzere getirilen gemiler, ister alargada ister kıyıda baştankara, kıçtankara veya bordalanmış bulunsunlar bölgedeki deniz trafiğine çaparız veremezler.

Belirtilen demirleme bölgelerinde demirleyen hurda gemiler ile yedekte bulunan hurda gemiler ve bunları çeken gemiler 12/12/1977 tarihli ve 7/14561 sayılı Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'nün gerektirdiği fener ve işaretleri gösterecekleri gibi diğer ilgili liman mevzuatına da uymak zorundadırlar. Bunun kontrolü tamamen Liman Başkanlığına ait olup, gerektiğinde Liman Başkanlığı tarafından yasal uygulama yapılır.

Elverişsiz hava şartları sebebi ile demir tarayarak veya demiri kesilerek, demirleme alanı dışına çıkan gemiler gemi sökümçüsü tarafından sağlanacak römorkör yardımıyla ve bir kılavuz kaptan gözetiminde hemen çektilerle güvenlik altına alınır ve İdareye bilgi verilir. Denizin hurda gemilerin demirlemesine elverişli olmadığı durumlarda, demirleme yerinde bulunan gemiler gemi sökümçüsü tarafından liman başkanlığının uygun gördüğü bir yere nakledilir ve durum hakkında ilgili gümrük idaresine bilgi verilir.

Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda ilgili liman mevzuatı geçerlidir. Gemilerin gemi söküm yerlerine alınmaları esnasında, ilgili liman mevzuatında yer alan şartlara riayet edilir.

Söküme İlişkin Genel Tedbirler

Madde 7 — Söküm izni verilen gemiler söküm yapılacak tesis önüne, komşu tesislere çaparız vermeyecek şekilde baştankara veya kıçtankara edilebilirler, Lok veya Doka alınabilirler.

Gemi sökümçüsü, hurda gemilerin her türlü elverişsiz kötü hava şartlarında yerlerinde tutabilecek etkili tedbirleri almak zorundadır.

Baştankara veya kıçtankara edilen geminin deniz seviyesinin üç metre yukarıya kadar olan kısmının sökümü bulunduğu yerde yapılabilir. Bu düzeyin aşağısında kalan kısım, kıyı çizgisinden üç metre içeriye çekilmeden sökülemez. Ancak, bu kısmın çekilmeyecek kadar ağır olması halinde, dalga tesiriyle geminin kırılmasını önleyecek takviyeler konularak daha düşük bir seviyeye kadar söküm işlemine devam edilebilir. Kuru havuzda (Dok) sökülen gemiler hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Hurda gemide sıvı atık ihtiva eden kısımlar, bu kısımların kıyı çizgisinden en az on metre içeriye çekildikten ve temizleme işleminin bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtildiği şekilde ve kesin olarak gerçekleştirildiği Liman Başkanlığına tespit edildikten sonra sökülebilir.

Gemi söküm bölgesinde, hurda geminin mütemmim cüzü olmayan ve heyetçe tespiti yapılmış olan malzeme ve eşyanın dışında, geminin sökümü esnasında tespit tutanağına aykırı herhangi bir eşyanın (katı, sıvı atık ile sintinenin) bulunması halinde, gemi sökümçüsü tarafından gümrük idaresine bilgi verilir.

Gemi sökümçüsü, söküm izni aldığı geminin söküm işlemi bittikten sonra söküm işlemiyle ilgili her türlü bilgiyi onbeş gün içinde Liman Başkanlığına bildirmek zorundadır.

Gemi sökümçüsünün gemi söküm bölgesinde yapacağı yapılaşmalar; imar planında belirtilen yerde, mevcut araziden optimum bir şekilde yararlanmayı mümkün kılan ve İdare tarafından uygun görülen yerleşme düzenine göre yapılır. Söz konusu yapılaşmada iş sağlığı ve iş güvenliği mevzuatı da dikkate alınması gerektiği gibi, yapı ve tesisler komşu parsellere fonksiyonel, hijyenik, estetik ve çevresel olarak engel teşkil edemez.

Çevre Kirliliğine Yönelik Tedbirler

Madde 8 — Hurda gemilerin Gas-free ve deretizasyon işleri, gemiler söküm bölgesine getirilmeden önce yapılmış olmalıdır.

Demirleme alanında ve söküm yerlerinde bu işlerin yapılması yasak olmakla beraber;

a) Gas-Free belgesi alınmış olsa dahi, sökümünden önce tankerlerde yarım günlük veya gün aşırı gaz ölçümleri gemi sökümçüsü tarafından, yetkileri Hükümetçe belirlenmiş teknik elemanlar veya akredite edilmiş kurum ve kuruluşlara yaptırılarak, Liman Başkanlığına yapılacak denetimlerde bu belgeler gösterilecektir.

b) Hurda gemilerin sintine, dabilbotum atıkları ile diğer katı, sıvı ve kirli maddelerden arıtılması işlemi, aşağıda belirtilen kurallara uyularak gemi söküm bölgesinde, Lok veya Doka alınarak, baştankara veya kıçtankara edildikten sonra da yapılabilir.

1) Hurda gemilerin sıvı atıkları, sökülecek geminin yanına yavaşlatılacak yüzer duba ve benzeri veya karadan yavaşlatılacak sıvı atık toplama tankına gerekli çevre, sağlık ve güvenlik önlemleri alınarak boşaltılır. Sıvı atık toplama dubası, tankı gibi yerlerde toplanan atıkların, işletmeciler tarafından kurulu olan lisanslı ara depolama tesisinde depolandıktan sonra, Çevre ve Orman Bakanlığına lisans verilmiş kuruluşlar veya yapılacak

protokole uygun olarak rafineri yoluyla arıtılmaları sağlanır. Atıkların arıtma tesisine taşınmaları, gümrük idaresinin denetimi ve kontrolü altında yapılır.

2) Hurda gemilerden sökümlerinin esnasında atık olarak çıkan maddelerin; çevre, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde sökülerek, ilgili mevzuatlara göre gemi sökümlerinin tarafından bertarafı sağlanır.

c) Hurda gemilerin sökümlerinin işleme tava kısmına gelince; sintine, dabilbotumların ve sıvı atıkların bulunabileceği diğer kapalı yerlerin petrol atıkları, yağ gibi denizi kirletici maddelerden tamamen temizlenmiş olduğu liman başkanlığınca tespit edildikten sonra tava kısmının sökümlerine izin verilir.

d) Hurda gemilerden çıkan ve tehlikeli atık sayılmayan moloz, pas, çöp, ve benzeri katı atıkların gemi sökümlerinin tarafından ilgili belediyece ücreti karşılığında depolanması sağlanır.

e) Bölgeye inceleme yapmak üzere gidecek olan kamu kurum/kuruluş yetkililerine, incelemesi yapılacak gemi sökümlerinin tarafından; her türlü emniyet, teknik ve idari destek sağlanır.

f) Hurda gemilerden çıkan ve ilgili mevzuatta tehlikeli atık olarak nitelendirilen maddelerin sökümlerinin, depolanması, taşınması ve benzeri gibi işlemler sırasında yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Gemi sökümlerinin, sökümlerinin sırasında çevre, sağlık ve güvenlik risklerini önlemek amacıyla gerekli bütün önleyici tedbirleri almak ve atık yönetim planlarını hazırlamak zorundadır. Kaza sonucu denize dökülebilecek maddelerin dalgalarla taşınmasını önlemek amacıyla gemi sökümlerinin, yüzer engel bulundurmamak ve sökümlerine başlamadan önce yerlerine yerleştirmek, gerekli tedbirleri almak ve olası kirlilik durumunda temizlemek zorundadır.

Gemi sökümlerinin, 4/6/1986 tarihli ve 3301 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi ile değişik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 22 nci maddesindeki hükümleri ve bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uymak zorundadır.

Yangına Karşı Tedbirler

Madde 9 — Gemi sökümlerinin, 6/8/1975 tarihli ve 7/10357 sayılı Karada Çıkabilecek Yangınlarla, Deniz, Liman veya Kıyıda Çıkıp Karaya Ulaşabilecek ve Yayılacak veya Karada Çıkıp Kıyı, Liman ve Denize Ulaşabilecek Yangınlara Karşı Alınabilecek Önleme, Söndürme ve Kurtarma Tedbirleri Hakkında Yönetmelik, 27/11/1973 tarihli ve 7/7551 sayılı Parlâyıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışılan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak Tedbirler Hakkında Tüzük, 12/6/2002 tarihli ve 2002/4390 sayılı Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri ile 1475 sayılı İş Kanununa göre çıkarılmış 4/12/1973 tarihli ve 7/7583 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğüne uygun olarak yangından korunma ve yangın söndürme tedbirlerini alacaklardır.

Gemi sökümlerinin bölgesinde, gerek denizde gerek karada gemilerde veya tesislerde çıkacak yangının yayılmasını önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak ve yangını söndürmekten, öncelikle gemi sökümlerinin sorumludur.

Gemi sökümlerinin bölgesindeki tesise sahip gemi sökümlerinin, yönetici veya yetkilileri kendilerine bağlı tüm personele 4/12/1973 tarihli ve 7/7583 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğüne göre yangından korunma ve yangın söndürme yöntemlerini öğretmek üzere kurs açmak veya açılan kurslara katılmak, katılımı sağlamak mecburiyetindedirler.

Gemi sökümlerinin, çıkan bir yangını gerektiğinde çevre itfaiye örgütleri ve yardımda bulunabilecek ilgili kurum ve kuruluşlara hemen bildirecekleri; telefon, telsiz, zil, siren, çan, ışıklı lambalar, ve benzeri tesisatını her an işler durumda bulunduracaktır.

Gemi sökümlerinin bölgesinde uygulanacak yangından korunma ve söndürme yöntemleri ile araç ve gereçlerin standartlarının denetimi mahalli sivil savunma teşkilatı tarafından sağlanacaktır.

Gemi sökümlerinin bölgesine hurda taşıma amacıyla gelecek olan kara taşıma araçlarında, ilgili mevzuata göre bulundurulması gereken söndürme cihazının dışında ilave olarak yangın söndürme cihazı bulundurulması gemi sökümlerinin tarafından sağlanır.

Gemi sökümlerinin, tesislerinde bulunan basıncılı kaplar, kaldırma araç, gereç ve teçhizatları ile her türlü kesici cihaz ve teçhizatın gerekli periyodik kontrollerini 4/12/1973 tarihli ve 7/7583 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğüne göre yaptırmak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetimler, Faaliyetin Durdurulması ve İptal

Denetimler

Madde 10 — Gemi sökümlerinin yetki belgesi verilen tesislerde; İdare gerek kendisi, gerekse proje komisyonları aracılığı ile inşaat aşamasında ve işletme süresince gemi sökümlerinin işleminin yapıldığı taşınmazın üzerindeki bütün yapı ve tesisleri kontrol etmeye veya ettirmeye yetkilidir. Kontrollerde belirlenen eksiklikler İdare tarafından verilecek süre ve şartlarda gemi sökümlerinin tarafından tamamlanır.

Gemi sökümlerinin bölgede yaptığı faaliyetlere yönelik olarak; İdare ve liman başkanlığı bu Yönetmelik ve liman mevzuatı, diğer kurumlar ise kendi mevzuatı çerçevesinde gerekli denetimleri yaparlar. Diğer kurumlarca yapılan denetimlerde iş yerinde görülen aksaklıklar idareye bildirilir.

Denetimler sonucu tespit edilen aykırılıkların verilen, süre zarfında giderilmesi için İdare tarafından gemi sökümlerinin ihtarında bulunulur. Verilecek süre aykırılığın niteliğine göre onbeş günden az olamaz.

Faaliyetin Durdurulması

Madde 11 — Bölgede gemi sökümlerinin faaliyetinde bulunanlardan;

a) Gemi sökümlerinin izni olmadan gemi söken gemi sökümlerinin faaliyetleri, sökümlerinin izni alınmaya kadar İdare tarafından,

b) Yetki belgesi olmadan faaliyet gösterenlerin faaliyetleri, liman başkanının talebi üzerine o yerin en büyük mülki amiri tarafından,

c) Denetimler sonucu, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyette buldukları tespit edilip de verilecek süre zarfında bu aykırılığı gidermeyenlerin faaliyetleri, aykırılıklar giderilinceye kadar liman başkanı tarafından derhal durdurulur.

İptal

Madde 12 — Yetki belgesi almak suretiyle gemi sökümlerinin faaliyetinde bulunan;

a) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu, 360 ncı ve 362 nci maddelerinde yazılı suçları, kasıtlı olmak kaydıyla 4458 sayılı Gümrük Kanununun Onbirinci Kısımındaki cezaları almış olanlar veya 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine ve milli güvenliğe aykırı hareket eden yahut Deniz Ticaret Odasınınca üyelikten sürekli çıkarılma cezası uygulanan gemi sökümlerinin, bu fiillerinin ve cezalarının idarece öğrenildiği tarihten itibaren,

b) Gemi sökümlerinin;

1) Bu Yönetmelik hükümlerine uymadığı İdarece tespit edilen ve bu husus ihtar edildikten sonraki süresi içinde gereğini yerine getirmeyenlerin,

2) Son bir yıl içinde üçten fazla ihtar alanların,

3) Kendi rızası ile faaliyetine son vereceğini İdareye bildirenlerin,

4) Deniz Ticaret Odasınınca üyelikten geçici olarak çıkarılanların,

yetki belgesi iptal edilir.

Varsa tahsis iptali ilgili kurumdan talep edilir. Eğer tesiste sökümlerinin devam eden hurda gemi ve/veya gemiler varsa sökümlerinin işleminin tamamlanmasına İdarece müsaade edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Bölge Dışı Söküm

Madde 13 — Gemi söküm tesisleri dışında gemi söküm işlemi yapılamaz. Liman başkanlıkları sorumluluk bölgesi içerisinde bu tür bir faaliyeti tespit ettiği durumlarda, söküm işleminin ilgili liman mevzuatına aykırılık taşıdığı sabit olduğu takdirde, 618 sayılı Limanlar Kanununun 11 inci ve devamı maddelerine göre işlem yaparlar.

İstisnalar

Madde 14 — Gemi söküm bölgesi dışında bulunan bir geminin, zorunlu hallerde ve İdarenin izni alınmak kaydıyla bulunduğu yerde sökümü gerçekleştirilebilir. Söküm izni, her işin özelliğine göre İdare tarafından belirlenecek belirli bir süre için verilir. Süre sonunda mücbir sebep bulunmaksızın söküm işlemini tamamlamayan gemi talep sahibinin izni iptal edilir. Söküm işlemi esnasında, bu Yönetmelikte belirtilen tedbirlere şartların elverdiği ölçüde riayet edilir.

Bu maddeye göre izin başvurusunda bulunan talep sahibi; geminin boş ağırlığı (light ship) üzerinden ton başına 10 ABD Doları karşılığı hesap edilen tutarı, Merkez Bankasının o günkü Efektif alış kuru üzerinden karşılığı Türk Lirası olarak Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmes hesabına yatırdığına dair dekontu, talebine ekler. Söz konusu tutar yatırılmadığı takdirde, izin talebi İdarece incelenmez.

İzin talebinin inceleyen İdare, talebi uygun gördüğü takdirde sökülecek geminin yapısı, bulunduğu yer ve söküm işleminin niteliğine göre tespit edeceği maliyet tutarında; bankalardan süresiz teminat mektubu veya devlet tahvilleri yahut hazine kefaletini haiz tahvil ile noter onaylı bir taahhütname verilmesini ister. Şartları yerine getiren talep sahibine söküm izni verilir.

Deniz Sınırlarının Tespiti

Madde 15 — Bu Yönetmelik kapsamında bulunan veya yeni kurulacak gemi söküm bölgelerinin deniz sınırları ile bu sınırlara ilişkin koordinatlar, İdare tarafından belirlenir ve sınırların işlenmiş olduğu krokiler tebliğ olarak Resmî Gazete’de yayımlanır.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 16 — 1/9/1986 tarihli ve 19208 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aliağa Gemi Söküm Bölgesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Eksik Belgenin Tamamlanması

Ek Madde 1 – (Ek:RG-6/3/2021-31415)

İmar planı uygulamalarından kaynaklanan nedenlerden ötürü, bu Yönetmelik kapsamında diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde alınması ve İdareye ibraz edilmesi gereken belgeleri alamayanlar, eksik belgeleri imar planı uygulamalarının kesinleşmesini müteakip altı ay içinde ibraz ederler.

Geçici Madde 1 — 1/9/1986 tarihli ve 19208 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aliağa Gemi Söküm Bölgesi Yönetmeliğinde belirtilmiş olan Aliağa Gemi Söküm Bölgesi deniz sınırları, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesine göre yeniden belirlenip Resmî Gazete’de yayımlanana kadar geçerlidir.

Geçici Madde 2 — Halen gemi sökümçüsü olarak faaliyette bulunanlar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde durumlarını bu Yönetmeliğe uygun hale getirirler.

Geçici Madde 3 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, gemisini bulunduğu yerde sökme izni almış ve fakat iznin gereklerine aykırı davranmak suretiyle söküm işlemini tamamlamamış olanların izinleri iptal edilmiş sayılır. Bu nitelikteki gemilerin sökülebilmesi için, bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesine göre yeniden izin alınması gereklidir.

Geçici Madde 4 – (Ek:RG-18/2/2015-29271) (Mülga:RG-6/3/2021-31415)

Yürürlük

Madde 17 — Bu Yönetmelik, yayımı tarihinden itibaren üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 18 — (Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)

Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

EK

(Değişik:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)
(Gemi Söküm Yetki Belgesi Örneği)

T.C.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü

GEMİ SÖKÜM YETKİ BELGESİ

İşletici Kuruluş :

Adresi :

Tel :

Faks :

E-mail :

Parsel No :

Üst Hakkı Kurulma

Tarihi :

Üst Hakkı Süresi :

Bağlı Bulunduğu

Limn Başkanlığı :

ONAY

.../.../...